

2018

ORTA KARADENİZ KALKINMA AJANSI ALMUS İLÇE RAPORU

OKA

ORTA KARADENİZ KALKINMA AJANSI
MIDDLE BLACK SEA DEVELOPMENT AGENCY

HAZIRLAYANLAR:

Mehlika DİCLE

Emrah ORAL

Hayrul ŞEN

İçindekiler

1. İLÇE KÜNYESİ	3
2. GİRİŞ	3
2.1. İlçe Tarihi:.....	3
2.2. Coğrafi Konumu:.....	4
3. SOSYAL YAPI.....	4
3.1. Nüfus	4
3.2. Eğitim	5
3.3. Sağlık.....	5
3.4. Kültür ve Sosyal Hizmetler.....	5
4. İKTİSADİ YAPI.....	6
4.1. Tarım, Hayvancılık ve Ormancılık:.....	6
5. ALT YAPI.....	7
6. OKA FAALİYETLERİNDE İLÇENİN YERİ	7
7. SONUÇ ve DEĞERLENDİRME	7
8. KAYNAKLAR	8

1. İLÇE KÜNYESİ

İLÇE ADI	Almus
BAĞLI OLDUĞU İL	Tokat
NÜFUS (2017)	27.370
YÜZÖLÇÜMÜ	944,69 km²
İL MERKEZİNE UZAKLIK	35 km
BELEDİYE SAYISI	6
KÖY SAYISI	32
BELEDİYE BAŞKANI	Hasan Hüseyin ARIKAN
KAYMAKAM	Hamza İNAM

2. GİRİŞ

2.1. İlçe Tarihi:

Almus 'un tarihi hakkında kesin bilgi ve kayıtlar çok az olmasına rağmen en güvenilir kaynak olarak kabul edilen Vakıflar Dergisi Cilt:6, Sayfa 55'de ki bilgilere göre;

“Fatih Sultan Mehmet devrinde Rum eyaletinin bir kısmında mevcut seraskerliklerin Şöylece dağıldığı görülmektedir. Amasya müstakil bir seraskerlik bölgesi sayıldığı halde, Tokat-Yıldız-Tozanlı ile birlikte tek bir seraskerlik Gavurni-Kafirni (Şimdiki Almus) ayrı bir seraskerlik görülmektedir.

Eyalet'i Rum'daki on beşinci asır kalelerinden bahsedilirken Tozanlı Nahiyesinde bir kale kaydı bulunmaktadır. Burasının Akarçay (Meğelli) Kasabası yaylasının üzerinde bulunan ve Akıncı Kalesi diye adlandırılan yer olması kuvvetle muhtemeldir.

Bugün ilçe hudutları dahilinde Merkez, Kasaba ve Köylerde eski tarihe ışık tutacak topraktan pişmiş mezar lahitlerine ve küp kırıklarına zaman zaman rastlanmaktadır. Buna göre Almus ve civarının Bizans ve ondan öncesi Roma İmparatorluğu devirlerinde meskun bir alan olduğu söylenebilir.

Almus'un Osmanlı İmparatorluğu devrinde mevcut 1772 kayıtlarına göre Tozanlı Nahiyesi'nden ayrı olarak Gavurni-Kafirni adı ile anılan yer olduğu anlaşılmaktadır. Sonradan şimdiki ismini aldığı, başlangıçta köy ve nahije iken idari taksimatta bucak merkezi olmuş 1 Mart 1954 yılında Almus İlçesi kurulmuştur.

2.2. Coğrafi Konumu:

Almus İlçesi, Orta Karadeniz Bölgesinde Tokat İline bağlı 35 km mesafede bir ilçe olup, doğusunda Reşadiye İlçesi ve Sivas İli Hafik İlçesi, batısında Tokat İli, kuzeyinde Niksar İlçesi ile güneyinde Sivas İli bulunmaktadır. Yüzölçümü 944,69 km² olup, 832 rakımlıdır.

Almus İlçesinin iklimi, Karadeniz' in tesiri altında kalan sahalarla Orta Anadolu'nun kara iklimi yanında geçiş teşkil eder. Yağış genellikle aylara dağılmıştır. Ortalama olarak yağış 54.42 mm olup, ocak, şubat, mart, nisan ile mayıs aylarında maksimum düzeye yükselir. En az yağış düşen aylar temmuz ve ağustos aylarıdır.

3. SOSYAL YAPI

3.1. Nüfus

2017 yılı nüfus verilerine göre Almus ilçesinin genel nüfusu 27.370'tir. Bu nüfusun 5.212'si şehir merkezinde yaşarken, 22.158'i köylerde yaşamaktadır. Nüfusun 14.037'i erkek, 13.333'ü

kadınlardan oluşmaktadır. Son beş yıldaki nüfus artış hızı % 1,1 iken, bir önceki yıla göre nüfus artış hızı ise % -1,1 olarak gerçekleşmiştir.

3.2. Eğitim

Almus İlçesinde, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Almus Meslek Yüksekokulu bulunmakta olup, büro hizmetleri ve sekreterlik bölümü, kimya ve kimyasal işleme teknolojisi bölümü, mülkiye koruma ve güvenlik bölümü, ormancılık bölümü ve ulaştırma hizmetleri bölümü bulunmaktadır.

İlçede 30 okulda 213 adet derslik bulunmaktadır. 3.166 öğrenciye 162 öğretmen ile eğitim öğretim gerçekleştirilmektedir. Derslik başına düşen öğrenci sayısı ilkökul ve ortaokulda 17 iken genel ortaöğretimde 31 olmaktadır. İlçede mesleki ve teknik lise bulunmamaktadır.

3.3. Sağlık

Almus Devlet Hastanesi'nin 2010 yılında yeni hizmet binası inşaatı başlamış ve 2012 yılında inşaatı biten yeni hizmet binasında 20 yataklı İlçe devlet Hastanesi olarak halen hizmet vermektedir. Bütün odalar engellilere uygun dizayn edilmiştir. İlçede ayrıca, 1 toplum sağlığı merkezi, 1 acil yardım istasyonu, 3 aile sağlığı merkezi, 6 aile hekimliği birimi ve 10 köy sağlık evi bulunmaktadır.

3.4. Kültür ve Sosyal Hizmetler

Yeşil ile mavinin tüm tonlarını bu şirin ilçemizde görmek mümkündür. İlçenin hangi yönüne olursa olsun 5-10 dakikalık yürüme sonucu doğal piknik alanlarına ulaşabilirsiniz. En ünlü mesire yerlerinin başında Orman evleri, Tufan tepe, Harami Yaylası ve Kösepınarı gelmektedir. İlçede 1 kütüphane ve 1 gençlik merkezi bulunmaktadır.

Almus Baraj Gölü

Günümüzde bir alabalık yetiştirme alanı olarak da önemsenen Almus Baraj Gölü, Yeşilirmak'ın hafif bir dirsek çevirerek Omala Ovası boğazına girdiği yerde zonlu toprak dolgu tipinde yapılmıştır. Baraj çevresi ormanla kaplıdır. Kıyıda çok sayıda koy bulunmaktadır. Göl su sporları için ideal bir parkurdur.

Baraj gölünde; Kaya Balığı, Sarı Balık, Sazan Balığı, Yayın Balığı, Kefal-Karagöz (Karaburun) ve Gümüş Balığı yetiştirilmesine müsaittir. Ayrıca 2016 yılında Baraj gölünde alabalık işletme tesis sayısı 25'e çıkmış olup, yıllık toplam üretim kapasiteleri de 3.700 tona ulaşmıştır. 2016 yılı sonu itibariyle Almus Hidroelektrik santralının enerji üretim miktarı (94.239.000) kWh'dır.

Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı 2010 Küçük Ölçekli Altyapı Geliştirme, Kültürel, Turistik Değerleri ve Ekolojik Dengeleri Koruma ve İyileştirme Mali Destek Programı kapsamında Almus Köylere Hizmet Götürme Birliği tarafından sunulan Mavi ve Yeşilin Büyüsü Projesi onaylanarak uygulanmış ve hizmete açılmıştır. Proje kapsamında Almus Baraj Gölü'nün kıyısındaki uygun araziye restoran, otopark ve çocuk parkı yapılmış; yüzer iskele, jet ski, kano, gezi teknesi gibi su sporu ekipmanları alınmıştır. Baraj gölünü ziyarete gelen kişiler burada yemek yiyebildikleri gibi alınan ekipmanları kullanarak su sporu da yapabilmektedir.

Almus Baraj Gölü'nün ilçe turizmi açısından önemi düşünüldüğünde önümüzdeki yıllarda benzeri projelerin sayısının artacağı ve bunun da ilçenin gelişmesini hızlandırılacağı öngörülmektedir.

Hubyar Tekkesi

Rakımı 1800-2000 m ile yörenin en yüksek dağı olan Tekeli dağı eteklerindeki Hubyar Köyü, ilin tanınmış inanç merkezlerinden biri olup Hubyar'ın türbesi de burada bulunmaktadır. Hacı Bektaş'tan sonra en çok ziyaretçisi olan bir Alevi ocağıdır. Somut olmayan kültürel mirasımız açısından da önemli bir merkezdir.

Dumanlı Yaylası

Almus ilçesi, Arısu Köyündeki Dumanlı Yaylası, doğal bitki örtüsü ve temiz havasıyla önem taşır. Dumanlı Yaylası adını sisli görünümünden alır.

4. İKTİSADİ YAPI

İlçenin iktisadi yapısı daha çok tarım ve hayvancılığa bağlıdır. İlçede büyük çaplı sanayi kuruluşu yoktur. İlçede faaliyet gösteren 2 un fabrikasında günlük işleme kapasitesi 55 ton civarındadır. İlçenin deprem kuşağında olması ve halkın ekonomik sıkıntısı nedeni ile ilçede yapılaşma ahşap ve iki katlı olmaktadır. Son yıllarda betonarme binalar yapılmakta ise de istenilen düzeyde değildir. Ancak son yıllarda ilçemiz Merkez Belediye Başkanlığının öncülüğünde yaptırılan 1. ve 2. Etap TOKİ Konutları ilçedeki konut sıkıntısını büyük oranda çözmüştür.

4.1. Tarım, Hayvancılık ve Ormancılık:

Almus İlçesinde 2016 yılında toplam tarım alanı 138.966 da (113.718 da sulu alan, 25.248 da kuru alan), orman alanı 713.553 da, çayır mera alanı 71.244 da ve tarım dışı alan 22.237 da olmak üzere 2016 yılı tarımsal ve tarım dışı arazi varlığı toplam 946.000 da'dır.

Mevcut tarım alanınının 94.447 da alanda 51.258 ton tarla ürünü (arpa, buğday, çavdar, fasulye, fiğ, hayvan pancarı, korunga, mısır, nohut, patates, soğan, şeker pancarı, tritikale, yeşil mercimek, yonca ve yulaf), 3.409 da alanda 4.755 ton sebze (bakla, balkabağı, biber, domates, fasulye, hıyar, ıspanak, kabak, lahana, mantar, marul, maydanoz, pırasa, sarımsak ve soğan) ve 1.593 da alanda 909 ton meyve (armut, ceviz, dut, elma, erik, kızılıçık, kiraz, şeftali, üzüm ve vişne) üretilmiştir.

15.381 adet küçükbaş (koyun ve keçi) ve 14.525 adet büyükbaş (sığır ve manda) olmak üzere 2016 yılı toplam hayvan varlığı 29.906 adettir. 29.906 adet hayvandan 14.702'si sağılmakta olup, bu hayvanlardan toplam 19.004.909 kg süt alınmıştır.

İlçede kanatlı hayvan (tavuk, ördek, kaz ve hindi) üretimi de bulunmakta olup, 2016 yılında toplam 6.660 hayvandan 1.383.200 adet yumurta üretimi gerçekleştirilmiştir.

Arıcılık da ilçede nispeten gelişmiş tarım sektörlerindedir. 2016 yılında ilçede kayıtlı 200 işletme 17.500 kg bal üretimi gerçekleştirmiştir.

Baraj gölünün de etkisiyle su ürünleri üretimi ilçeler arasında ilk sırada gelmektedir. İlçede 2016 yılında 1 adet tarla balıkçılığı ve 25 adet kafes balıkçılığı ile 3.700 ton alabalık üretimi gerçekleştirilmiş olup, avcılık ile yaklaşık 33 ton da sazan ve yayın balığı temin edilmiştir.

5. ALT YAPI

İlçe Merkezi, 10 kasaba ve 29 köye elektrik hizmeti götürülmüştür. Bazı Köy ve Mezralarda yetersiz olmakla birlikte içme suyu olmayan yerleşim birimi yoktur. Almus PTT Müdürlüğü 1995 Temmuz ayından itibaren Posta İşletme ve Türk Telekom olarak 2 kısma ayrılmış olup, aynı binada hizmet vermektedir. İlçenin deprem kuşağında olması ve halkın ekonomik durumu nedeni ile ilçede yapılaşma ahşap ve iki katlı olmaktadır. Son yıllarda betonarme binalar yapılmakta ise de istenilen düzeyde değildir. TOKİ tarafından yapılan konutlar ilçedeki konut ihtiyacını önemli ölçüde gidermiş ve yapılan konutlarda belirli bir standardın oluşmasına zemin hazırlamıştır.

6. OKA FAALİYETLERİNDE İLÇENİN YERİ

Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı tarafından Mali Destek Programları çerçevesinde toplam 569.079,89 TL destek sağlanmıştır. Destek miktarlarına ilişkin ayrıntılar aşağıda verilmektedir.

2010 Yılı Küçük Ölçekli Altyapı Geliştirme, Kültürel, Turistik Değerleri ve Ekolojik Dengeleri Koruma ve İyileştirme Mali Destek Programı kapsamında Almus İlçesi Köylere Hizmet Götürme Birliği tarafından uygulanan 439.124,58 TL bütçeli "Mavi ve Yeşilin Büyüsü" projesine Ajans tarafından 329.343,43 TL maddi kaynak sağlanmıştır.

2013 Yılı Dezavantajlı Gruplara Yönelik Sosyal İçerme Mali Destek Programı kapsamında Almus İlçesi Köylere Hizmet Götürme Birliği tarafından uygulanan 61.553,84 TL bütçeli "Çocuklar Oyuncak, Kadınlar Meslek Sahibi Oluyor" projesine Ajans tarafından 55.398,46 TL maddi kaynak sağlanmıştır.

2014 Yılı Yenilenebilir Enerji Mali Destek Programı kapsamında Almus İlçesi Köylere Hizmet Götürme Birliği tarafından uygulanan 245.784 TL bütçeli "Geleceğimiz Güneşle Aydınlanıyor" projesine Ajans tarafından 184.338 TL maddi kaynak sağlanmıştır.

7. SONUÇ ve DEĞERLENDİRME

İlçenin sosyo-ekonomik gelişiminde Almus Baraj Gölü önemli bir rol oynayacaktır. İlçenin turizm potansiyeli, göl kenarına yapılacak olan tesisler, su sporu altyapısının geliştirilmesi, yürüyüş yollarının düzenlenmesi gibi faaliyetler Tokat'tan ve çevre il/ilçelerden gelecek ziyaretçi sayısını artıracaktır. Baraj kenarındaki turistik altyapı çalışmaları belli bir aşamaya geldiğinde otel ihtiyacı daha belirgin hale gelecektir. Turizme yönelik altyapı çalışmalarında belediye, kaymakamlık, üniversite ve özel sektörün beraber çalışması gerekmektedir. İlerleyen dönemlerde organize edilebilecek üniversiteler arası su sporları şenliği ve bu tarz faaliyetlerin tekrarlanması ilçeye büyük katkı sağlayacaktır. Bu proje ilerleyen dönemlerde yapılabilecek benzer projelere de öncülük edecektir.

İlçede küçük çaplı balıkçılık tesisleri faaliyet göstermektedir. Daha büyük ölçekli ve profesyonel alabalık yetiştiriciliğine geçilmesiyle birlikte alabalık üretiminde kalite ve miktar olarak artışlar gözlemlenecektir.

İlçede orman ürünleri yönünden kapasite bulunmakla birlikte orman ürünlerinin işleneceği bir tesisin olmaması nedeniyle ürünler genelde işlenmeden hammadde olarak sunulmaktadır. Bu nedenle özel sektör tarafından yapılabilecek orman ürünleri işleme tesisiyle ilçenin ekonomik yapısı güçlenecek ve sektörden aldığı pay da artacaktır.

Tufan Tepe’de şu anda atıl olarak bulunan tesis için proje geliştirilebilir. İlçede av turizmi potansiyeli bulunmaktadır. Apart-ev şeklinde turistlerin 1-2 gün konaklayabileceği tesisler yapılabilir.

Ulaşım sorunu ilçenin önde gelen sorunlarından biridir. Tokat – Almus yolunda yapılacak iyileştirmeler bu sorunu ciddi anlamda azaltacaktır. Sivas-Niksar-Reşadiye bağlantı yollarının yapılmasının ile çok ciddi katkıları olacak ve Almus’u bir nevi “çıkılmaz sokak” olma durumundan kurtaracaktır.

İlçede TOKİ tarafından yapılan konutlar ihtiyaca hitap etmekte kalmamış ayrıca nispeten yüksek olan kira bedellerinin de aşağıya çekilmesine vesile olmuştur.

İlçenin ile yakın olmasının avantajlarının yanında dezavantajları da bulunmaktadır. Yakınlık sebebiyle ilçede çalışan memurların büyük çoğunluğu ilçede kalmamaktadır. Bu da ilçenin sosyal ve ekonomik gelişmesini olumsuz etkilemektedir. Sosyal altyapı yatırımlarının artması ile ilçede ikamet eden memur sayısının artması mümkün olacaktır.

8. KAYNAKLAR

- Almus Belediyesi 2016 Brifingi
- Tokat Valiliği Resmi Web Sitesi, <http://www.tokat.gov.tr/ilcelerimiz>
- Tokat İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü,
<http://www.tokatkulturturizm.gov.tr/TR,140814/almus.html>
- Tokat Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü,
<https://tokat.tarim.gov.tr/Link/2/Istatistikler>
- almus.gov.tr
- almus.bel.tr
- almus60.tk
- almus.gen.tr